

James and the Giant Peach - Special edition [Blu-ray]

James and the Giant Peach - Special edition [Blu-ray]

Roald Dahl + Henry Selick + Tim Burton burde være et regnestykke som gir sum høyere enn enkeltfaktorene, men *James and the Giant Peach* greier aldri å leve opp til de enorme forventningene.

James and the Giant Peach
Henry Selick
Allied Filmmakers, Skellington Productions Inc., Walt Disney Pictures
1996
Walt Disney Studios Home Entertainment
16:9 Fullskjerm (1,66:1), 1080p
DTS-HD 5.1 Master Audio
79 min.
2

4

Peachy

Det var en kjølig vårdag i 1998 at jeg møtte karakterene fra *James and the Giant Peach* for første gang på en utstilling av dukker fra Mackinnon & Saunders under Oslo Animation Festival. Filmens supervising animator, Paul Berry, var gjest under festivalen og med seg hadde han noen av dukkene som ble brukt under filmatiseringen. Bergtatt av de mikroskopiske detaljene og de åpenbare håndverksmessige kvalitetene som lå bak dukkene, tilbrakte jeg flere timer blant glassmontrene hvor dukkene var utstilt. Etter hva jeg husker, ble ikke *James and the Giant Peach* vist på festivalen det året, men minnene fra møtet med dukkene var såpass sterkt at jeg likevel ble skuffet da jeg endelig fikk sett filmen og innså at den ikke levde opp til forventningene som dukkene skapte.

Etter suksessen med *The Nightmare Before Christmas* (1993), hvor regissør Henry Selick og produsent Tim Burton, skapte et magisk univers sammen, var det selvsagt skyhøye forventninger til deres neste samarbeidsprosjekt. Til tross for at mange av de samme kunstnerne var tilknyttet begge prosjektene, ble aldri *James and the Giant Peach* den suksessen som var forventet. Filmen starter som en tradisjonell live-action film hvor James (Paul Terry) lever i en trygg og sunn tilværelse sammen med foreldrene sine. De drømmer om å se New York sammen og oppfordrer sønnen til å forfølge drømmene sine. Så en dag skjer det grusomste - foreldrene blir tatt av det store nesehornet og James blir nødt til å flytte sammen med tantene Spiker (Joanna Lumley) og Sponge (Miriam Margolyes) i deres falleferdige hus. Tilværelsen snus på hodet og det trygge og gode blir skremmende og vondt med tantene som pådrivere. James forsvinner stadig lengre inn i en verden av fantasi som foreldrene oppfordret til.

En dag dukker en fersken opp på det game treet i hagen. Raskt vokser frukten seg unormalt stor og tantene øyner sjansen til lettjente penger og rask berømmelse. Så en kveld, mens James rydder i hagen og sulten gnager i magen, tar han en bit av den forbudte frukten. Et hull åpenbarer seg og James kryper inn og møter en indre verden befolket av en edderkopp (Susan Sarandon), en gresshoppe (Simon Callow), en marihøne (Jane Leeves), et tusenbein (Richard Dreyfuss), en meitemark (David Thewlis) og en st. hans-orm (Miriam Margolyes). I den animerte verden finner James seg til rette og veileder den underlige gruppen i deres ferd med ferskenen på overfarten til New York. Som om ikke turen i seg selv er strabasjøs nok, dukker det opp en serie farer underveis som setter troen på seg selv og egen oppfinnsomhet på prøve.

I kjent stil byr Roald Dahls litterære forelegg på en forholdsvis mørk historie hvor barn blir påtvunget voksne oppgaver og settes på prøver som tvinger frem desperate løsninger. I kombinasjon med Tim Burtons hang mot det groteske og Henry Selicks galematias-tilnærming til filmskaping, kan

James and the Giant Peach bli en prøvelse for sarte barnesjeler (og deres foreldre). Jeg misstenker at det var mang en (amerikansk) forelder som marsjerte forferdet ut fra kinosalen etter å ha forventet nok en snill Disney-film. Det er særlig innledningen og møtet med tantene Spiker og Sponge som byr på de mest skremmende scenene. Joanna Lumley gjør en heroisk innsats som Spiker og gestalter det forferdelige kvinnemennesket med en dødningaktig fremtoning ikke helt ulik den grusomste av alle Disney-slemminger; Cruella deVil. Miriam Margolyes kaster også forfengligheten på båten og gjør en strålende innsats som den groteske tante Sponge.

Filmen endrer naturlig nok karakter, da James kryper inn i frukten og animasjonsdelen av filmen begynner. James trer frem som en lederskikkelse blant småkrypene og antar rollen som kaptein på ferden mot New York. På ferden over det store havet må gutten bruke all sin kløkt i møtet med mekaniske haier og undervannspirater av verste sort. James får god hjelp fra det som viser seg å være en handlekraftig gjeng småkryp. Særlig tusenbeinet i Richard Dreyfuss' personfisiering, er tøff i trynet og viser seg som både heltmodig og vågal under ferden. En av favorittscenene mine er da Jack Skellington gjør en gjesteopptreden som undervannspirat og tusenbeinet redder situasjonen på dramatisk vis. Det er også en rekke fornøyelige scener med den selvhøytidelige og øst-europeiske edderkoppen som Susan Sarandon gir ugjenkjennelig stemme til. En annen favoritt er erkebritiske David Thewlis som gir liv til meitemarken og byr på mye trengt komisk avledning fra dramatikken.

James and the Giant Peach byr selvsagt på animasjon av aller ypperste klasse. Filmen er vel så ambisiøs som

The Nightmare Before Christmas og gir verdens beste stop-motion-animatører, med Paul Berry i spissen, mulighet til å skinne. Settingen for store deler av animasjonsdelen er inne i en fersken, som naturlig nok byr på praktiske utfordringer. At frukten fraktes over havet av hundrevis av måker, var nok heller ikke en ønskesituasjon for animatørene, men Selick har aldri vært typen som skyr unna en utfordring. Det tekniske resultatet er overbevisende - det er nok heller filmens struktur og handlingsforløp som ikke er utnyttet maksimalt. Det er noe som skurrer med filmatiseringen av

James and the Giant Peach - filmens to deler utgjør ingen opphøyet helhet og da klimaks oppnås kjennes det ikke som en forløsende avslutning.

Jeg er splittet etter gjensynet med

James and the Giant Peach. Animasjonen og karakterdesignet er strålende utført, men som en helhetlig filmopplevelse fungerer det ikke like overbevisende. Jeg sitter igjen med at opplevelsen av dukkene som befolker filmen har gjort sterkere inntrykk enn selve filmen.

Utgivelsen:

Disney har vartet opp med noen av de beste blu-ray-utgivelsene på markedet så langt. Gjennom imponerende restaurering har de fått den 70-årige

Snehvit til å fremstå som en rødmeende tenåring og selv de mest obskure kortfilmene har gått igjennom omfattende oppussing. Det er følgelig en stor skuffelse å se bildekvaliteten på denne utgivelsen av

James and the Giant Peach. Bildet fremstår som overraskende kornete og livløst i fargene. De 15 årene siden debuten har hatt tøff virkning på bildet og gjenutgivelsen yter ikke originalen rettferd.

Omslaget skal ha det til at dette er en "special edition", men ut i fra ekstramaterialet er dette en fattig spesialutgave. Det er veldig lite nytt å hente på denne utgivelsen og den eneste måtelig interessante delen av ekstramaterialet er en kortfattet dokumentar som også har vært tilgjengelig tidligere. Teb bare på alt det flotte materialet som kunne vært inkludert på en slik utgivelse; dokumentarer om produksjon av dukkene, om animasjonsteknikken, om fotograferingen - og tenk så flott det hadde vært å blitt servert Paul Berrys kortfilm *The Sandman* - en av de flotteste animerte kortfilmene fra 1990-tallet - blant ekstramaterialet.

Samlet sett en fattig utgivelse av en film som definitivt har sett bedre dager.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 22.02.11

Takk til Walt Disney Studios Home Entertainment for anmeldereksemplar.

James and the Giant Peach trailer:

Relaterte utgivelser:

[Coraline og den hemmelige dør \[Blu-ray\]](#)

[The Nightmare Before Christmas - 2-disk spesialutgave](#)

Ja

[James & the Giant Peach cover;](#)